

Het is allemaal dorpspolitiek

Niet zelden kreeg Fried Smeets het verwijt (of was het een compliment?) dat hij als politicus te soft en te eerlijk was. Smeets: “Dat zeggen ze ook over Job Cohen, dat hij te eerlijk is voor de politiek. Nou en, denk ik dan, mag dat niet meer? Demokraten Swalmen is de vierde politieke partij in Roermond geworden. Dan ben je misschien te soft maar geniet je blijkbaar toch veel vertrouwen van de burger”.

Volgende week donderdag neemt Fried Smeets definitief afscheid van de actieve politiek. In 1993 stond hij mede aan de basis van de lokale partij Demokraten Swalmen (DS) die het CDA de stuipen op het lijf joeg door een jaar later met vijf zetels de Swalmense gemeenteraad binnen te trekken. Smeets, die nog nooit een raadsvergadering had meegemaakt, werd gelijk parttime wethouder en bleef dat ruim dertien jaar tot de herindeling met Roermond een feit werd. Daarna nog een periode wethouder in Roermond en nu, na negen maanden raadslidmaatschap, houdt hij het toch nog vrij plotseling voor gezien. Hij heeft zich laten overtuigen van het feit dat zijn broze gezondheid absolute voorrang verdient.

Smeets leed aan amyloïdose waarbij doorgaans sprake is van abnormale afzettingen van eiwitten in organen en weefsels. Bij hem manifesteerde de ziekte zich in de nieren. En hij werd

voor een duivels dilemma gesteld: of een donornier ontvangen of de rest van zijn leven aan de dialyse. Dat laatste zag hij niet zitten maar ja, wie leverde die reddende nier en hoe lang zou dat gaan duren? Zijn echtgenote Bernadette wilde hem een van haar nieren schenken maar Fried Smeets aarzelde. “Er zaten nogal wat ethische haken en ogen aan. Stel dat zij nierproblemen zou krijgen, wat dan? Het was geen gemakkelijke beslissing. Uiteindelijk trok de behandelend specialist mij over de streep en natuurlijk was er Bernadette die mij graag wilde helpen. Op 21 november 2006, uitgerekend op de dag dat ik aan de dialyse moest, lagen we allebei in het ziekenhuis. ‘s Ochtends werd bij haar de nier weggenomen en ‘s middags bij mij ingebracht. Ik zal het nooit vergeten. Het voelde als een nieuwe geboorte”, aldus Fried Smeets. Elk jaar staat de datum van 21 november rood omrand op de kalender in huize Smeets en jaarlijks

INTERVIEW

vieren Bernadette en Fried die dag een bescheiden feestje.

Daarnaast houdt de ziekte van Bechterew hem al meer dan veertig jaar in een ijzeren greep. De reumatische aandoening is een sluipmoordenaar die steeds vaker en heviger toeslaat en die ook de voornaamste reden is waarom Smeets de politieke arena gaat verlaten. “De prognose is niet goed. Reuma is net als roestend ijzer en breidt zich langzaam uit. Het advies van de dokter gaf voor mij de doorslag. Ik moet echt meer rust nemen. Je vraagt of ik het er moeilijk mee heb? Natuurlijk. Ik heb er thuis en met goede vrienden uitgebreid over gesproken. Weet je, ik ben geen politicus die spelletjes speelt. Daar ben ik helemaal niet goed in. Mijn visie op het politieke ambt is simpel. Gewoon besturen, hard werken en problemen oplossen. Maar als dat fysiek niet meer gaat dan moet je dat ook durven erkennen. Het allermoeilijkste vond ik nog: hoe vertel ik het ‘mijn kinderen’, de kiezers? Zij hebben op mij gestemd om de rit uit te zitten. En niet om voortijdig af te haken”.

Maar er is meer. Na de herindeling met Roermond kreeg Fried Smeets in de nieuwe coalitie een wethouderspost aangeboden. Hij lag nota bene in het ziekenhuis toen formateur Van Rey op zijn deur klopte. Tot groot ongenoegen van zijn arts die hem driekwart jaar rust had voorgeschreven, schoof Smeets al na zes weken aan in het college van B en W. “Het was een parttime baan maar de tweede dag na mijn beëdiging was

ik alweer zestien uur aan één stuk in touw. En dat op twee krukken... Toen ik die avond hartstikke kapot thuiskwam zei ik tegen mezelf: Fried, waar ben je toch aan begonnen...”, zo kijkt hij terug op die turbulente tijd. In de aanloop naar de verkiezingen van afgelopen maart maakte hij bekend geen wethouder meer te willen zijn maar terug te keren in de gemeenteraad. Aldus geschiedde, maar dat is hem eerlijk gezegd niet zo goed bevallen.

Democraten Swalmen moest genoeg nemen met twee zetels in de oppositiebanken. De 63-jarige Swalmenaar, die altijd gewend was om te besturen en problemen op te lossen, werd geconfronteerd met de beperkte macht en kracht van de Roermondse oppositie die moet opboksen tegen een oppermachtige coalitie. “Tja, met mooi fluiten win je geen prijzen, daar ben ik onderhand wel achter gekomen. De afgelopen maanden zijn voor mij een ontzuiverende ervaring geweest. Niet de belangrijkste reden om ermee te stoppen maar toch... de tegenmacht in Roermond stelt niets voor. De hele gemeenteraad zou de tegenmacht moeten vormen maar in Roermond is het alleen de oppositie. Ja, dat had ik toen ik nog wethouder was ook wel in de gaten maar toen voelde ik dat niet. Nu wel. En natuurlijk wil je als college niet teveel voor de voeten worden gelopen door de raad. Ik begrijp dat ook best als je bestuurder bent. Maar van het dualisme komt zo natuurlijk niets terecht. Op deze manier is het dualisme een medicijn voor een ziekte die niet bestaat. In de praktijk hebben

INTERVIEW

we nu dus nog steeds een monistisch stelsel”, aldus Fried Smeets die tegelijkertijd de vermeende slagkracht van de gemeenteraad relativeert. “Ach, het is eigenlijk ook allemaal dorpspolitiek. Tachtig procent van het beleid wordt door Den Haag bepaald, de rest mogen we zelf doen”.

foto Gerard Boersen

Hoe kijkt hij terug op zijn Roermondse jaren als wethouder? Voelde hij zich er als boegbeeld van een lokale partij wel thuis? Over het antwoord hoeft hij niet lang na te denken. “Ja. Het was een sterk college. Ze zeggen wel eens als je van Europa een hemel wilt maken, dat je dan defensie aan de Duitsers moet geven, de Italianen krijgen de liefde en de Fransen de keuken. Met andere woorden, zet iedereen op de plaats waar hij thuishoort. Doe waar je goed in bent. En zo was het in de vorige raadsperiode ook in Roermond. Ik ben gelovig, ik ben een linkse CDA’er. Maar het CDA is opgeschoven naar rechts dus die partij hoeft voor mij niet meer. Ik sympathiseer met de Socialistische Partij. De PvdA is mij te elitair, het zijn salonsocialisten. De VVD is... tja... het is toch de partij van de graaiers, het is daar ‘the survival of the fittest’. Al met al kom ik dan uit bij D66, daar voel ik

mij het meeste thuis”, zo analyseert Smeets zijn politieke positie.

De toekomst van Demokraten Swalmen ziet Smeets, die waarschijnlijk binnenkort Theo Hekkens opvolgt als partijvoorzitter, optimistisch tegemoet. DS moet wat hem betreft een zelfstandige koers blijven varen. “De tijd van ‘we zien wel’ is voorbij. Er is duidelijk behoefte aan een partij die de belangen van Swalmen en de kleine kernen behartigt. Achter Dré Peters en Wim Kemp kom ik als lijsttrekker met de meeste stemmen, dat zegt ook genoeg”, aldus Fried Smeets. Hij moet echter erkennen dat zijn toekomstvisie valt of staat met voldoende aanwas van onderop. “Onze partij heeft nu ruim 35 leden, dat is mooi. Maar we moeten ook mensen hebben die de kar trekken. We hebben niet veel tijd voor bezinning. Die vier jaar zijn zo voorbij. En dan moeten we er weer staan”. In de afgelopen zestien jaar werd Fried Smeets door zijn partij telkens in stelling gebracht als stemmenkanon. In 2006 kreeg hij 1685 stemmen en bij de jongste verkiezingen waren het er beduidend minder maar toch nog 985. Fungeert hij in 2014 als lijstduwer? Hij weet het niet - hij weet het écht niet. “Alweer zo’n dilemma. Ik ben nooit weggedoken in listen en lagen. En kan ik het dan maken om op zo’n manier kiezers te lokken? Daar ben ik nog niet uit”.

Na de politiek gaat hij zijn energie steken in vrijwilligerswerk, onder meer als secretaris van het Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking Limburg.

INTERVIEW

Op donderdag 16 december treedt Fried Smeets aan voor zijn laatste raadsvergadering. Het liefst vertrekt hij via een zijdeurtje. Jas aan en weg. Toen hij afscheid nam als wethouder wilde hij ook geen receptie. Veel fanfare is aan Smeets niet besteed. De politicus die de Swalmense politiek kwalificeerde als een 'boemeltreintje' en de Roermondse als een 'TGV' weigerde tot nu toe twee keer een koninklijke onderscheiding. Hij is een verklaard tegenstander van het koningshuis en gruwt van het feit dat politici na tig-dienstjaren vanzelfsprekend een lintje krijgen opgespeld. "Er zijn mensen die het veel meer verdienen dan wij".

(gepubliceerd in weekblad Typisch Roermond)